

Råd om munnbind ved offentlig transport når det ikke er mulig å opprettholde 1 meters avstand – oppdatering i uke 35

Oppdrag nr. 150 til Helsedirektoratet og FHI - råd om munnbind etter 30. august.

Vi viser til svar på Covid-19 oppdrag 130 og tilleggsoppdrag 140 fra HOD om munnbind i befolkningen

Helsedirektoratet anbefalte på bakgrunn av den nåværende smittesituasjonen i landet at det for en tidsbegrenset periode på 14 dager, fra og med mandag 17. august 2020, benyttes munnbind på kollektivreiser i, til og fra Oslo samt i Indre Østfold bo- og arbeidsregion. Dette fordi man i dette området nå har et høyt smittepress på linje med regioner i Norden som regnes som "røde".

Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet oversendte notat om erfaringer fra anbefaling om bruk av munnbind i Oslo og Indre Østfold 24.8.

HOD ber Helsedirektoratet i samråd med Folkehelseinstituttet komme med en anbefaling om rådet om bruk av munnbind skal forlenges for Oslo og Indre Østfold. To ukers perioden går ut 30. august. HOD ber også om å holdes orientert om gjeldende anbefalinger om munnbind i befolkningen frem til saken er avsluttet. HOD ønsker at råd om munnbind kan inngå i de regelmessige rapporteringene. Kontaktperson i HOD: Øystein Riise

Frist: Fredag 28. august kl 12:00

Regjeringen bestemte den 14. august at fra og med mandag 17. august og 14 dager fremover ble det anbefalt at reisende med kollektivtrafikk i, til og fra Oslo og bo- og arbeidsregion Indre Østfold (Indre Østfold, Rakkestad, Skiptvedt og Marker) bruker munnbind der en ikke kan opprettholde 1 meters avstand.

Anbefalingen har nå vært gjeldende i halvannen uke og Folkehelseinstituttet har analysert den epidemiologiske situasjonen for de to regionene, samt for Bergen der det også har vært rapportert utbrudd, for å kunne gi oppdaterte råd. Dette har vært diskutert med Helsedirektoratet og anbefalingene under er omforent.

Kommunehelsetjenesten i de nevnte områdene og ellers i landet gjennomfører et imponerende arbeid med testing, isolering, smittesporing og karantene (såkalt TISK) for å avgrense og stoppe utbruddene. Dette, sammen med grunnleggende smitteverntiltak som å være hjemme når man er syk, hånd- og hostehygiene, holde minst 1 meters avstand og rengjøring, er de viktigste virkemidlene vi har i den nåværende epidemiologiske situasjonen.

Den epidemiologiske situasjonen per 26. august

I Oslo er antall nye tilfeller med bekreftet covid-19 fortsatt høyt, og 14 dagers insidensen per 100 000 har siste uka ligget nokså jevnt mellom 32 og 34. Flere av disse vil alt være i karantene. For eksempel er 164 av 419 tilfeller siden 27. juli rapportert som bekreftede nærkontakter av kjente tilfeller, og mange av disse formodes å være del av en kjent klynge og utgjøre mindre smittepress overfor andre. Med fratrekk av disse ligger 14 dagers insidensen for de siste dagene på 23 per 100 000. Andelen nærkontakter av kjente tilfeller antas å øke da vi foreløpig ikke har fått inn informasjon om nærkontaktstatus for 175 av tilfellene. Da vil den justerte insidensen synke.

I bo- og arbeidsregion Indre Østfold med kommunene Indre Østfold, Rakkestad, Skiptvedt og Marker er det bare diagnostisert ett nytt tilfelle de siste seks dagene. Likevel er 14 dagers insidensen per 100 000 høy, og var 51 den 24. august mye på grunn av etterslep for de siste to ukene. Hele 57 av 109 tilfeller siden 17. juli er bekreftet nærkontakt av et kjent tilfelle. Med fratrekk av disse ligger 14 dagers insidensen for de siste dagene på 20 per 100 000.

I Bergen kommune er det den siste tiden rapportert om utbrudd avgrenset til studentmiljøer i byen. 14 dagers insidens ligger nå på 20 per 100 000. Av de 79 tilfellene siden 27. juli er foreløpig 37 bekreftet nærkontakt av kjent tilfelle, men dette vil sannsynligvis øke når mer smittesporing er gjennomført. Justert på samme måte som over, er justert 14 dagers insidens 11 per 100 000.

Vurdering

For å sikre forutsigbarhet og legge til rette for god planlegging og implementering lokalt er det viktig at beslutningsprosessen rundt anbefalinger om bruk av munnbind og lokalt handlingsrom er tydelig kommunisert til kommunene. Råd om anbefaling om munnbind bør tilpasses smittesituasjonen lokalt og foretas etter samråd med berørte kommuner og/eller bo- og arbeidsregioner.

Det gjøres mye godt smittesporingsarbeid for å avdekke flest mulig tilfeller. Dette kan medføre et forbigående høyere antall tilfeller, men vil kunne hindre videre spredning.

Da det fortsatt er et høyere smittepress i Oslo, anbefaler FHI og Helsedirektoratet å forlenge rådet om munnbindbruk på offentlig transport der en ikke kan opprettholde 1 meters avstand med én uke. I løpet av den uka vil vi forhåpentligvis kunne se effekten av smittesporing, råd om ansvarlig sosial atferd og andre smitteverntiltak.

I bo- og arbeidsregion Indre Østfold med kommunene Indre Østfold, Rakkestad, Skiptvedt og Marker er smittesituasjonen tilnærmet normalisert selv om den målte 14 dagers insidensen av måletekniske årsaker fortsatt er høy. FHI og Helsedirektoratet vil derfor tilrå å oppheve rådet om munnbindbruk på offentlig transport der en ikke kan opprettholde 1 meters avstand.

FHI og Helsedirektoratet mener det ikke er nødvendig å gi anbefaling om bruk av munnbind på offentlig transport der en ikke kan opprettholde 1 meters avstand i Bergen fordi utbruddet ser ut til å være avgrenset, og smittepresset ser ikke ut til å være økende i den generelle befolkningen.